

Beantwoording bewonersvragen

13 februari 2023

Tijdens en na afloop van de bewonersbijeenkomst op 14 december over het woonplan van Synchron in Pasgeld-Oost, zijn diverse vragen gesteld. Dit document geeft een overzicht van de gestelde bewonersvragen voorzien van antwoorden door ontwikkelaar Synchron en/of de gemeente Rijswijk.

1. Dank u wel voor uw presentatie. Voor wat betreft het ontwerp zelf was die voor mij echter heel erg onduidelijk. Met de getoonde beelden kan ik me nauwelijks een idee vormen hoe u Pasgeld Oost nu uiteindelijk denkt in te richten. Zou u de volgende keer grote, duidelijke platen kunnen meenemen en ook een maquette willen maken van uw ontwerp zodat we ook écht een beeld krijgen over de verhoudingen?

Duidelijker beeld van het ontwerp dan dat er op bijeenkomst 2 aan beelden is gepresenteerd is op dit moment niet beschikbaar.

2. Kunt u meer vertellen over de inrichting van de parkloper?
 - a. Hoe breed wordt die?
 - b. Hoe staat die in verbinding met het te bebouwen gebied op Pasgeld Oost?
 - c. Wordt de parkloper uitsluitend ingericht met groen en bomen?
 - d. Komen er ook watergangen in de parkloper?
 - e. De Parkloper is een ecologische verbindingszone vanaf de Vliet tot in het Wilhelminapark:
 - i. Klopt dat, of is het géén ecologische verbindingszone?
 - ii. Hoe loopt de Parkloper door bij de Lange Kleiweg?
 - iii. Hoe loopt de Parkloper door onder/boven het spoor, in de verbinding met het Wilhelminapark?

In onderstaande kaart staat de hoofdstructuur voor Pasgeld. In deze hoofdstructuur zijn de bosloper (parallel aan de Lange Kleiweg) en de parkloper (ten zuiden van TNO) twee belangrijke verbindingen.

Met het vaststellen van bovenstaande hoofdstructuur heeft de ambtelijke organisatie de opdracht gekregen om de invulling van de hoofdstructuur verder uit te werken. Daarvoor zijn de volgende stappen gezet en gaande:

- *Op dit moment rust op een deel van de gronden voor de beoogde parkloper een bestemming van agrarische bedrijfsvoering en deels een onderzoeksinstituut (TNO) is toegestaan. Deze bestemming wil de gemeente herbestemmen naar Groen om de parkloper te kunnen realiseren. Budget voor de uitvoering van de parkloper nog niet beschikbaar.*

- De intentie is de parkloper als ecologische verbingszone in te richten. Om dat mogelijk te maken zal eerst de bestemming gewijzigd moeten. Het ecologisch adviesbureau TAUW heeft een opdracht om t.b.v. de ecologische hoofdstructuur van Pasgeld een voorstel voor te treffen maatregelen per deelgebied uit te werken. Daarmee staat de definitieve invulling en realisatie, onder andere van de park- en bosloper, momenteel nog niet vast. Pas met vaststelling van deze groene bestemming kunnen er ook daadwerkelijk vervolgacties en maatregelen getroffen worden.
- Wanneer de uitwerking van TAUW gereed is dient eerst intern en met grondeigenaren afstemming plaats te vinden. Pas in een later stadium kan de omgeving worden geïnformeerd.

Afbeelding: Groenblauwe hoofdplanstructuur Pasgeld, vastgesteld door de gemeenteraad op 12-10-'21.

3. Wordt de Parkloper ingericht vóórdat er wordt gebouwd? Zo nee, wat heeft dat voor gevolgen voor de biodiversiteit?

Nee, er kan niet gesteld worden dat de parkloper wordt ingericht vóórdat een eerste start bouw in Pasgeld plaatsvindt.

4. Hoe zorgt u ervoor dat er bij voorbelasten en bouw geen wateroverlast kan ontstaan. Dit is het meest laaggelegen gedeelte van Rijswijk.

Ten behoeve van de ontwikkeling wordt een waterhuishoudkundig plan opgesteld. Waterhuishoudkundige eisen worden getoetst door het Hoogheemraadschap van Delfland. De watervoorziening moet minimaal voldoen aan de zware piekbuien die zich 1x rond de 100 jaar voordoen. Dit zijn basiseisen om te mogen bouwen gezien anders de veiligheid van bewoners in gedrang komt. Hier wordt dus zeker aan voldaan.

5. Hoe bewaakt u:
 - a. het niet-achteruitgaan van de inheemse biodiversiteit voor en tijdens de bouw?
 - b. Het toenemen van de inheemse en andere biodiversiteit ná de bouw?

Hier zijn richtlijnen voor en daar zullen wij ons aan committeren.

6. Bij de uitbreiding van het sportpark is toegezegd dat er eco-passages zouden komen onder de Lange Kleiweg + een doorgang voor dieren onder het spoor. Ik begrijp dat deze nog niet gerealiseerd zijn. Wanneer komen die er? Kunt u toezeggen dat die gerealiseerd zijn vóórdat Pasgeld Oost (én West) wordt ontwikkeld? Indien u dat niet kunt zeggen, hoe zorgt u ervoor dat de biodiversiteit niet verder achteruitgaat?

Dit ligt bij de collega's die belast zijn met de herinrichting van het Sportpark Elsenburg. Het Sportpark Elsenburg wordt ecologisch ingericht en beheerd. Aan deze inrichting wordt momenteel gewerkt waarin de KNNV Delfland nauw is betrokken.

7. Hoe zorgt u voor de stapstenen/ecologische verbindingszones tussen slagenlandschap en TNO-gebied enerzijds en de "binnentuinen" van Pasgeld Oost anderzijds? Hoe realiseert u hier de open verbinding voor migratie tussen de gebieden?

Er zijn afspraken gemaakt tussen gemeente en ontwikkelaar om bij de inrichting van de openbare ruimte zo veel als mogelijk de aanbevelingen uit het rapport Ecologische structuur Pasgeld van TA UW op te volgen. De groene structuur tracht men zo min mogelijk te doorbreken door verharding en zo als een geheel door te laten lopen vanuit slagenlandschap over TNO naar Pasgeld-Oost dat dan verbonden wordt met de drassige Driehoek.

8. Het is voor mij nog steeds erg onduidelijk hoe u Pasgeld Oost uiteindelijk wilt bebouwen. Klopt het dat er een "muur van huizen" staat tussen de nog te realiseren Parkloper en de "binnentuin"? Als dat zo is, bent u het met mij eens dat dat het door ieder gewenste open karakter van Pasgeld hiermee geweld wordt aangedaan? Hoe voorkomt u dat het niet een bebouwde, besloten enclave gaat worden, maar dat juist de openheid naar het hele Pasgeldgebied wordt versterkt?

Er wordt met zorg gekeken naar de stedenbouwkundige invulling. Daarbij is er steeds ontworpen vanuit een aantal clusters om fijnmazigheid te hebben binnen het gebied. Er is bewust gekozen voor eengezinswoningen om aan te sluiten op de korrel van de bestaande bebouwde context.

9. Kunt u veel duidelijker zijn (kubieke meters, oppervlakte) over de watercompensatie die in Pasgeld Oost gerealiseerd wordt voor (1) de bebouwing van Pasgeld-Oost zelf en (2) die vanuit de bebouwing van Pasgeld-West wordt gevraagd?

Dit doen we conform de regelgeving van het Hoogheemraadschap van Delfland. Wij nemen plankaarten mee in de tweede en derde sessie waarop alle oppervlakten vermeld staan.

10. Hoe breed wordt de Bosloper? Hoe wordt die ingericht? Komen er géén verharde paden? Zo ja, hoe garandeert u dan de Bosloper als ecologische verbinding?

Zie antwoord vr. 2.

11. Kan een fietspad worden meegeteld als compensatie voor het verdwijnen van groen?
- Zo ja, hoe? Aan welke normen moet dat fietspad dan voldoen? Mag de weg bijvoorbeeld verhard zijn?
 - Zo nee, wordt dat dan ook niet gedaan in Pasgeld?

Nee, een fietspad wordt niet meegerekend 'ter compensatie' van groen.

12. Kunt u nóg beter laten zien waar de nieuwe bewoners hun auto kunnen parkeren? Welke parkeernorm hanteert u? Hoe is die in relatie met de gemiddelde parkeernorm in Rijswijk? Hoe is die in Parkrijk en in Sion? Ik begreep dat de er in Parkrijk nu al problemen zijn met parkeren? Wat is uw ervaring? Als dat zo is, wat gebeurt er in Parkrijk om dat probleem op te lossen? Voor wat betreft Pasgeld-Oost: zal er geen druk komen op de toch al schaarse parkeergelegenheid van de huidige bewoners? Kunt u nader ingaan op het parkeerbeleid? Moeten wij straks ook voor parkeren gaan betalen?

We hanteren 1,25 voor rijwoningen en 1,35 voor twee-onder-één-kap woningen. Deze is als volgt opgedeeld: 1,(1) voor de bewoner, 0,2 voor de bezoeker en 0,05 deelmobiliteit. We conformeren ons aan het parkeerbeleid van de gemeente Rijswijk.

13. Nu nog is de overgang van Pasgeld-Oost naar het TNO-terrein (behalve bij de achteringang) vrij donker. Dat het niet lichter wordt is noodzakelijk voor het leefgebied van o.a. uilen en vleermuizen. Wat voor maatregelen neemt u om de verlichting niet toe te laten nemen of in ieder geval te garanderen dat de extra verlichting geen schade zal veroorzaken op de bestaande ecologie. Hoe blijft u dat monitoren?

Zie antwoord vr. 2.

14. Ik woon nog niet lang in Pasgeld. Zou u mij kunnen uitleggen waarom de gemeente Rijswijk kiest voor woningbouw in dit open groene gebied terwijl zowat het hele industrieterrein, met zijn goede verkeersinfrastructuur, leeg staat? Maar óók als u ook daar nog veel woningen gaat realiseren zal open groen nodig zijn. Waarom geeft u dat dan hierop?

Kunt u deze vraag nader verklaren?

15. U gaat in uw ontwerp uit van 102 huizen, maar dat kunnen er dus ook 110 worden. Waarom kiest u voor 102 woningen? Is er ook een financieel argument? Blijft het aantal op 102 of kan het zijn dat er toch nog 8 woningen bijkomen? Zo ja, waar komen die dan? Zo nee, kan het dan ook zijn dat die er later nog bij kunnen komen, of ligt het aantal van 102 dan vast?

Ja, die mogelijkheid bestaat.

16. Parkrijk is veel groener ontworpen dan uiteindelijk gerealiseerd. Nu is het de meest versteende wijk van Rijswijk, waar zelfs tegels moeten worden gelicht om wat meer groen te creëren.
- Kunt u toezeggen dat Pasgeld-Oost groen blijft?
 - Kunt u ook toezeggen dat er niet méér steen bijkomt dan dat het huidige ontwerp aangeeft?

Nee, wij kunnen hier geen toezeggingen op doen. We nodigen u uit om naar plannen te kijken van Synchron die gerealiseerd zijn of in aanbouw zijn:

Happy Days, Zoetermeer

Life in The Woods, Zeist

Witt, Woerden

Finest of Ockenburgh, Den Haag

Fluwelen Weide, Rotterdam

De deeltuin, Utrecht

Zuiderpark, Tilburg

17. Het initiatief Vlietzone van de provincie Zuid-Holland streeft naar het behoud en de versterking van het groene karakter van de Vlietzone. Kunt u aangeven hoe de bebouwing naast de Vliet bij Pasgeld-Oost synchronoos loopt met dit provinciale initiatief? Kunt u aangeven op welk niveau u hier contacten heeft?

Er zijn hierover contacten en er vindt afstemming plaats met de Provincie Zuid-Holland. Het voormalig glastuinbouwgebied zal worden getransformeerd naar woningen met een afgewogen groenstructuur.

18. Hoeveel procent (en hoeveel m²) van Pasgeld Oost zal door steen (huizen, wegen en deels tuinen) worden vervangen? Hoe en waar wordt het verloren gegane groen gecompenseerd?

Het voormalig glastuinbouwgebied zal worden getransformeerd naar woningen met een afgewogen groenstructuur.

19. Kunt u (veel) meer vertellen over wat voor huizen er komen? U geeft alleen sfeerplaatjes. Wanneer is de definitieve architectuur bekend?

Bij indiening van de omgevingsvergunning is dit bekend. De architectuur wordt ontworpen en zal evolueren van een voorlopig ontwerp naar een definitief ontwerp en nadien een bouwvergunningsaanvraag. Het stedenbouwkundige plan moet eerst afgerond worden voor er diepgaand met de architectuur kan gewerkt worden. De architectuur zelf wordt getoetst op basis van het nog vast te stellen beeldkwaliteitsplan en het oordeel van de welstandscommissie binnen de gemeente Rijswijk. Alle woningen die worden ontworpen zijn eengezinswoningen, dus geen appartementen.

20. Kunt u meer vertellen over wat u bedoelt met dat er natuur-inclusief gebouwd gaat worden? Welke normen zijn daarvoor? Hoe en door wie, wordt u daarop beoordeeld?

Synchroon heeft voor zichzelf ambities opgesteld. Deze kunt u teruglezen in onze visie: Synchroon Circulair en Nul is Nu. Woningen worden wettelijk getoetst op hun uitstoot en materiaalgebruik middels de BENG-eisen en de MPG (Milieu Prestatie Gebouwen). Hierbij heeft men een wettelijk minimum aan duurzaamheid waar men aan moet voldoen. Natuur inclusief bouwen wordt niet specifiek opgelegd vanuit het Rijk maar kan wel gevraagd worden door bv. een gemeente die extra regels oplegt. De gemeente Rijswijk heeft het Convenant Klimaatadaptief Bouwen ondertekend en committeert zich hiermee aan de hierin geformuleerde eisen over natuurinclusief ontwerpen.

21. Kan het zijn dat u uiteindelijk afwijkt van uw ontwerp? Kan het zijn dat er straks net zoals in Parkrijk dichter op elkaar en/of hoger gebouwd gaat worden? Zo ja, hoe zou dat kunnen gebeuren?

100 tot maximaal 110 vrije sectorwoningen is wat vaststaat en is vastgelegd in een overeenkomst tussen gemeente Rijswijk en Synchroon.

22. Waarom geeft u het open groen in Pasgeld-Oost op voor de bouw van maximaal 110 woningen, terwijl er duizenden woningen bijkomen in de nabije omgeving? Woningen, waarvoor de bewoners juist groen nodig hebben. Waarom bouwt u die woningen niet in de Plaspoelpolder, waar alles al versteend is, zodat u hier het groen kunt sparen, in het belang van alle Rijswijkse inwoners?

Ook in de Plaspoelpolder is behoefte aan groen, dit is een opgave voor iedereen net als het tekort aan woningen.

Pasgeld-Oost is decennialang een kassengebied geweest waarbij in 1999 de gemeenteraad van Rijswijk een overeenkomst is aangegaan met de ontwikkelaar t.b.v. de realisatie van ca. 200 woningen. Na het participatietraject "Schetsboek Pasgeld" dat eerder plaatsvond, zijn de 200 woningen die hier oorspronkelijk waren gepland teruggebracht naar maximaal 110 woningen. Bij dit besluit heeft de raad zich mede gebaseerd op een MKBA (maatschappelijke kosten en baten analyse). Op 12 oktober 2021 is door de gemeenteraad besloten om het maximumaantal woningen te beperken tot 110 woningen en het plangebied wat te verkleinen. Dit is door het college van B&W in een herziene overeenkomst met ontwikkelaar Synchroon vastgelegd.

De ambtelijke organisatie geeft hierbij uitvoering aan het coalitieakkoord: "We gaan het raadsbesluit om Pasgeld-Oost en West te ontwikkelen uitvoeren. We ontwikkelen Pasgeld zo groen en zo blauw mogelijk. Daarbij baseren we ons op het Schetsboek en geven we invulling aan de kansen voor het versterken van de biodiversiteit."

23. Hoe hoog wordt de maximale bouwhoogte in Pasgeld-Oost? Is dat echt de maximale bouwhoogte of kan daar nog (naar boven toe) van afgeweken worden? Is daar eventuele opbouw (b.v. technische installaties of andere opbouw) bij meegerekend?

Zie antwoord vr. 19.

24. Zal er geen toename van geluid zijn door warmtepompen of andere installaties?

Hier zijn wettelijke normen gesteld.

25. Het ontwerp zoals u dat presenteert past helemaal niet bij Pasgeld en de nadrukkelijke wens vanuit vele kanten om het gebied open te houden. Nu is het naar binnen gekeerd, met “binnentuinen”. Hoe ziet u de verbinding van Pasgeld-Oost met het slagenlandschap en het TNO terrein?

Zie antwoord vr. 2.

26. In uw presentatie geeft u voorbeelden van dieren die straks een biotoop vinden in Pasgeld- Oost. De voorbeelden die u noemt zijn echter van dieren die er nu al zitten. Kunt u veel concreter zijn over de biodiversiteit? Welke planten en dieren gaan er in aantal op vooruit? Welke inheemse planten en dieren zouden er in aantal op achteruit kunnen gaan en wat doet u specifiek om die soorten houden?

Zo'n diepgaand onderzoek is enkel op te meten nadat de buurt is voltooid. Deze effecten hebben wij nu niet inzichtelijk.

27. Klopt het dat er nu een weg gaat lopen langs de parkloper? Hoe zit dat dan met parkeren? Komen er langs de parkloper parkeerplaatsen? En hoe zit het met de voor de ecologie noodzakelijke open verbindingen tussen Pasgeld-Oost en de rest van Pasgeld?

Zie antwoord vr. 2.

In de 2de sessie heeft u een blik kunnen werpen op de stedenbouwkundige plannen en kunnen zien hoe het parkeren is opgelost: in een garage, op eigen terrein, in een achtergelegen koffer of deels langs de weg. Het gehele gebied wordt langs een weg ontsloten, dit is nodig om alle woningen bereikbaar te maken. Voor ecologische overgangen nodig ik u tevens uit om in de 2de sessie een goede kijk te nemen naar de plannen. (De materialen van deze sessie staan inmiddels op de website.)

28. Ik begrijp dat er in Kessler Park en in het havengebied enorme aantallen woningen gerealiseerd gaan worden in de komende jaren.

- a. Is al helemaal uitgezocht hoe dat zijn uitwerking gaat hebben op Pasgeld? Wat betekent dat bijvoorbeeld voor de verkeersdrukke (fietsen, auto's) op de Lange Kleiweg en op het Jaagpad?
- b. En als Pasgeld nu ook bebouwd gaat worden, wat betekent dat voor de natuur als straks de grote hoeveelheden gebruikers van het groen, dat nog over is in Pasgeld, gebruik gaan maken?
- c. Kan de natuur daar wel tegen? Heeft u dat berekend? Staat de toename van gebruikers de beoogde toename van de biodiversiteit niet enorm in de weg?

De gemeente voert deze plannen uit conform de geldende wet- en regelgeving.

29. Hoe precies gaat u ervoor zorgen dat er tijdens de bouw en het voorbelasten van Pasgeld- Oost, geen wateroverlast ontstaat? Hoe ziet de planfasering eruit?

Zie antwoord vr. 4.

30. Wat is de status van het archeologisch onderzoek? Hebben de resultaten ervan nog een uitwerking op de bouwplannen?

De eerste twee fasen van het archeologisch onderzoek zijn afgerond. Dit waren het graven en analyseren van de proefsleuven in het gebied. Hierbij zijn vondsten gemaakt, uitsluitend dichtbij de Vliet waarbij men vondsten heeft gedaan vanuit de eerste eeuw na christus, rond de tijd dat Caesar op zijn Gallische veldtochten was. Deze vondsten wijzen op een boerderij die één generatie lang heeft bestaan, het wijst dus niet uit op een grotere verderzetting. Bij deze vondsten moet u zich korrels en kleine scherven van potten en amfora inbeelden, helaas weinig spectaculairs. 80 á 90% van het gebied zal worden ontheven van verdere onderzoeken omdat hier niets is teruggevonden van waarde. Voor het overige kleine gebied zal er nog een verder, diepgaand onderzoek plaatsvinden. Wanneer dit onderzoek er komt is voor alle partijen betrokken nog onduidelijk.

31. Kunt u meer vertellen over de huizen zelf? Wat bijvoorbeeld over energiegebruik? Wat bijvoorbeeld over de architectuur? Hoe passen ze in het landschap? Zijn het door architectuur onderscheidende huizen of kunnen we ze overal in een Nederlandse nieuwbouwwijk aan gaan treffen? Wat maakt deze huizen bijzonder ten opzichte van andere bouwprojecten? Wat maakt ze bijzonder voor Rijswijk t.a.v andere gemeentes?

Zie antwoord vr. 16. Er zijn een aantal referentieprojecten die u kunt bekijken vanuit Synchron maar ook vanuit Flux. Het ontwerp is nog volop bezig dus hebben wij nog geen concrete beelden. Het streven is hier een unieke buurt neer te plaatsen meer te investeren in de architectuur dan bij een 'gemiddeld Nederlandse wijk'.

32. U gaat uit van "UITGANGSPUNTEN, Een groene inrichting met kansen voor nieuwe ecologische verbindingen".

- a. Wat bedoelt u daarmee? Is het niet voorwaardelijk dat een aantal van die verbindingen er al zijn vóórdat gebouwd gaat worden? Zoals de ecologische verbindingen over de Lange Kleiweg en onder/over het spoor?

Het is niet voorwaardelijk ecologische verbindingen aan te leggen voordat de bouw start, zie ook antwoord vr. 2.

- b. Welke verbindingen tekent u over/onder de Vliet? Zijn dat ecologische verbindingen? Kunt u per verbinding aangeven hoe die eruit gaan zien en wanneer die er komen?

De verbinding over de Vliet betreft een potentiële fietsbrug.

- c. Wat bedoelt u eigenlijk met "Kansen". Ik zie in uw tekening geen enkele onderbouwing waarom de bouwplannen kansen voor ecologische verbindingen scheppen, die er nu niet zouden zijn. Kunt u toelichten waarom dat wel zo is?

Zie antwoord vr. 2.

- d. Wie pakt die "kansen" op en gaat ze realiseren?

Zie antwoord vr. 7.

33. Komen er ook vrij te bebouwen kavels? Zo ja, waar?

Nee, er komen geen vrij te bebouwen kavels.

34. In uw "VOORLOPIG ONTWERP De tuinen van Pasgeld" zie ik een onderscheid tussen TNO-terrein en Parkloper. Kunt u de grenzen van het TNO-terrein aangeven?

Deze grenzen kunt u duidelijk terugvinden in het kadaster. De huidige groene strook die nu ligt tussen Pasgeld en TNO, zou ingericht worden als de parkloper. Tevens kunt u zelf via Google Earth en de kadastrale kaart heel duidelijk de oppervlakte van dit stuk groen meten.

35. Blijft de parkloper groen? Komen hier gegarandeerd geen fietspaden, wegen, pijpen, kabels of anderszins?

Zie antwoord vr. 2.

36. In uw sfeerbeelden zijn geen auto's. Klopt dat? Komen de auto's aan de randen van Pasgeld Oost? Maar wat blijft er dan nog over van het toegezegde, en voor de natuur, noodzakelijke, open karakter?

Zie antwoord vr. 12 en 27.

37. De sfeerbeelden van het Park geven een open en onbebouwde impressie. Klopt dat met de werkelijkheid die u straks realiseert. Is dit een realistische sfeerimpressie? Zijn dergelijke foto's straks te maken in het bebouwde Pasgeld?

Zie antwoord vr. 16.

38. Blijft de nieuwe bebouwde situatie nog steeds een gunstige situatie voor "Ecologie huidig"? Of zullen deze soorten moeten wijken?

Er blijft minder groen over omdat er uiteraard verharding wordt toegevoegd voor woningbouw. Hiervoor tracht Synchroon het advies van TAUW op te volgen, conform afspraak hierover met de gemeente Rijswijk, om te werken aan een gelaagdheid van groen. Hierbij plaats je niet alleen grassen, zoals nu aanwezig zijn, maar ook bomen, struiken, struweel en riet. Om zo een diepere

complexiteit van natuurwaarden te creëren.

39. In “Ecologie Beoogd”, zie ik geen dieren die er nu niet zijn. Kunt u aantonen hoe uw ontwerp, behalve wellicht met wat nestkastjes en een “natuurvriendelijke oever”, bij zal dragen aan een versteviging van deze soorten? Idem voor planten en bomen: wat maakt het uw ontwerp zoveel beter dan de huidige situatie?

Zie antwoord vr. 38. Er komt een hogere gelaagdheid en intensiever groen dan voorheen.

40. U zegt: “Pasgeld-Oost biedt perspectief voor bos- en parknatuur en stadsnatuur. We gebruiken een deel van de bestaande elementen in de water- en groenstructuur, dit kan mogelijk leiden tot een deelkerngebied water- en moerasnatuur”. Wat bedoelt u met “dit kan”. Hoe groot is de kans dat dit daadwerkelijk gebeurt? Hoe gaat u dat stimuleren? Hoe gaat u dit monitoren? Heeft u hierbij ook rekening gehouden met intensief gebruik door mens en huisdier van dit “nieuw groen”? Wat betekent dat intensieve gebruik door mens, hond en kat, voor de kansen die de natuurontwikkeling krijgt?

Vanuit het TAUW Natuurwaarden rapport is Pasgeld-Oost aangeduid als een stapsteen naar andere gebieden. Het openbaar gebied wordt aangevuld met het graven van sloten, grond voor wortelruimte van bomen, passende en inheemse soorten van beplanting: bomen, struiken, beplanting, rieten, kruiden.

41. Naar aanleiding van bovenstaande vraag. Volgens het rapport van Tauw is (a) Zonder woningbouw Pasgeld-Oost potentieel geschikt als deelkerngebied voor water- en moerasnatuur afgewisseld door bos- en parknatuur en recreatiegebied. Indien (b) Pasgeld Oost wordt ontwikkeld voor woningbouw dan zijn stapstenen voor stadsnatuur mogelijk met kansen voor natuurinclusief bouw en groenvoorzieningen.

U claimt dat uw bouwplannen kunnen leiden tot een “deelkerngebied water- en moerasnatuur”. Dit is strijdig met wat in het rapport van Tauw staat. Kunt u uw claim nader toelichten?

Het rapport van TAUW is een begeleidend document dat zeer serieus wordt gedragen binnen het projectteam. Echter heeft het geen bindende, juridische waarde. Dit betekent dat alle partijen naar hun beste mogelijkheden een goede invulling willen geven aan de woningbouw als ook wat er in het rapport vermeld staat. Wij pogen met de komst van woningbouw tevens veel kansen te creëren voor de inheemse biodiversiteit. Verschillende delen worden verhard, terwijl andere delen van het gebied doelbewust open worden gelaten. Het gebied wordt voorzien van extra soorten groen die de complexiteit van de natuur verhogen, zoals aangegeven in vraag 38 t.e.m. 40. Over strikte semantiek kan men persoonlijk een oordeel vellen, echter is het de verantwoordelijkheid van zowel de gemeente als de ontwikkelaar om hier een zo goed mogelijke buurt te behouden, in oog houdend van de natuurwaarden in het gebied.

42. Laat u zich bij het ontwerp en de realisatie van Pasgeld-Oost en het vergroten van de biodiversiteit, adviseren door ter zake kundig ecologen zoals Tauw adviseert? Zou u ons als Natuurlijk Delfland vanaf dag 1 erbij willen betrekken?

Het ontwerp wordt per fase aan het TAUW Rapport afgestemd, als ook de adviseur van Tauw die het rapport heeft opgesteld, kijkt per fase mee naar de gehele opzet. Daarbij zijn bij de archeologische werken en het maaien van het gras, een ecologisch adviseur getoetst die meermaals op het gebied aanwezig was. Deze adviseur werkt voor het bureau Buitenwaard.

43. Kunt u met een maquette, zodat wij ook de verhoudingen kunnen zien, aantonen dat de sfeerimpressies ook echt de werkelijkheid kunnen worden? U geeft de impressie van een wonderschoon en lieflijk landschap, maar in werkelijkheid staan de woningen veel dicht op elkaar en kan dit niet de waarheid zijn. Misschien zie ik het verkeerd. Kunt u mij overtuigen dat dit prachtige beeld dat u ons voorlegt de werkelijkheid kan worden.

Zie antwoord vr. 16 en 32.

44. De biodiversiteit in de wereld en in Nederland is dramatisch afgenomen. In de provincie Zuid-Holland is nog maar 6% natuur te vinden. Het afgesproken resultaat van COP15 in Montreal is dat in 2030, zeker 30% van de aarde, beschermd natuurgebied dient te zijn. Alle landen, provincies en steden moeten daartoe bijdragen:

- a. Realiseert de gemeente Rijswijk zich, dat door het bebouwen van Pasgeld-Oost, een grote kans verloren gaat om een deelkerengebied te realiseren voor water- en moerasnatuur (zie het Rapport van Tauw).

Zie antwoord vr. 41.

- b. Kent de gemeente het initiatief van de [provincie Zuid-Holland](#) om vanuit pure noodzaak, meer natuur te realiseren in Zuid-Holland? Welke verantwoordelijkheid neemt de gemeente Rijswijk hierin en hoe draagt zij concreet bij aan dit initiatief.

De provincie Zuid-Holland is betrokken in de planvorming.

- c. Is overwogen om Pasgeld-Oost, gezien de door Tauw beschreven grote potentie, hierbij voor te dragen? Wat is het resultaat?

Zie antwoord vr. 41.

- d. Hoe gaat Rijswijk in het licht van COP15 en provinciaal initiatief, haar verantwoording nemen met betrekking tot behoud en versterking van gebieds-eigen ecologie? Hoe past de bebouwing van Pasgeld-Oost hierin?

De provincie Zuid-Holland is betrokken in de planvorming.

45. In het rapport van Tauw staat: *Door het realiseren van nieuwbouw is sprake van fysiek ruimtebeslag op onbebouwd gebied. Daarmee verliest het gebied zijn potentie om te kunnen uitgroeien tot een deelkerengebied voor water- en moerasnatuur.* Toch zegt u in uw presentatie dat de door u voorgestelde bebouwing kan *leiden tot een deelkerengebied water- en moerasnatuur.*

Kunt u het woord “deelkerngebied” nader omschrijven? Kunt u ook aangeven hoe u mét bebouwing tot een deelkerngebied voor water- en moerasnatuur kunt komen? Waarvan hangt de totstandkoming ervan af? Is dat de verantwoordelijkheid van Synchron of van de gemeente? Kunt u toezeggen dat die verantwoordelijkheid wordt genomen en dat Pasgeld- Oost, ondanks de bebouwing en het intensieve gebruik, straks uit zal groeien tot een echt deelkerngebied voor water- en moerasnatuur? Hoe zal dat worden gemeten?

Zie antwoord vr. 38, 39, 40 en 41.

46. Hoe wordt voorkomen dat de Lange Kleiweg die nu al ‘s ochtends volstaat niet nog verder verstopt raakt met de grote hoeveelheden auto's van Oost en nog veel meer van West. De uitgangen van Oost lopen dwars over het fietspad en vragen om ongelukken. Hoe kunnen brandweer, ambulances en andere diensten nog op tijd het gebied bereiken?

Op basis van verkeersonderzoek is gebleken dat de Lange Kleiweg geschikt is voor de ontwikkelingen. Daarnaast doet de gemeente momenteel onderzoek hoe de diverse woon-/ en werkgebieden in en rondom Pasgeld en de Plaspoelpolder naar de toekomst toe het beste bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig gehouden kunnen worden. In dit onderzoek worden verschillende verkeerskundige ingrepen onderzocht. Daarnaast wordt vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt gekeken hoe het nieuwe wegprofiel en de routes voor langzaam verkeer op een verkeersveilige en prettige manier kunnen worden vormgegeven. In het eerste kwartaal van 2023 worden de eerste resultaten uit het onderzoek verwacht naar optimalisatie van de bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.

47. Langs TNO loopt een hogedrukgasleiding en andere leidingen. Mag hier wel gebouwd worden? Wat zijn de veiligheidsnormen die hiervoor zijn?

Conform wet- en regelgeving mag hier langs gebouwd maar niet over gebouwd worden. Je mag dus wel een weg over de leiding heen laten gaan, maar bv. geen woning plaatsen. Hiervoor dienen zettingsberekening gedaan te worden en moet men een minimale afstand houden met bebouwing. Hieraan voldoet het stedenbouwkundig plan.

48. Langs TNO komt een WarmteLinq leiding naar Leiden. Waar komt die precies? Hoe dicht langs de geplande huizen? Hoe dicht langs de hoogspanningskabel die er al liggen? Hoe dicht langs de hogedruk gasleiding? Wat zijn de veiligheidsnormen en hoe wordt hieraan voldaan?

Dit is nog niet duidelijk. Hiervoor verwijs ik u naar WarmteLinq.

49. Zijn de veiligheidscontouren rondom TNO nu volledig opgeheven? Wat is de precieze stand van zaken?

De opslag waarvoor de contour geldt is weg en de vergunning van TNO is aangepast. De contouren zullen vervallen met het invoeren van de Omgevingswet. Hierdoor kan de planvorming van de toekomstige buurt onverhinderd doorgaan en kan de gemeente overgaan tot de bestemmingsplanwijziging.

50. Hoe denkt u mogelijke schade aan de bestaande huizen te voorkomen aangezien de slappe bodem hier trillingen versterkt? Voorbeeld mensen aan 't Jaagpad hadden al trillingen in huis met de relatief kleine graafmachine gebruikt door de archeologen.

Voor de werkzaamheden worden de woningen in de mogelijke invloedssferen betrokken voor een nulmeting.

51. Kunt u aantonen dat de geplande wateropvang voldoende is? Hoe wordt het water bij extreme regenbuien straks afgevoerd?
Zie antwoord vr. 4.

52. In het kader van houdt Vlietzone open en groen, is het bevreemdend te zien dat de bebouwing zo verdicht, hoog en dicht op het Jaagpad wordt ingepland, zonder groen of watergang, zonder tuintjes doorgebouwd tot aan de parkeerstrook. Daarmee is het zicht vanaf de Vliet nogal stenig, en het springt er ook vreemd uit in vergelijking met de nevenstaande huizen, die lager zijn en voorzien van voortuinen.
Wat is de rationale hierachter?

Kunt u de vraag nader onderbouwen gelet op de reeds bestaande woningen langs het Jaagpad. Aan het jaagpad komt een logische verderzetting van de stedenbouwkundige structuur aan de Vliet. De hoogte is gelijkaardig en van dezelfde korrel als elders aan het Jaagpad. Jaagpad 37 t.e.m. 75 beschikt over een twee laagse bebouwing met een kap en dakkapellen. Dit stramien wordt verdergezet met soms lagere bebouwing en soms hogere bebouwing zoals Jaagpad 85 en 87, waar er zelfs met 4 bouwlagen wordt gewerkt. Tevens op Jaagpad 108 – 115 wordt er gewerkt met 3 bouwlagen en een plat dak. Als ook jaagpad 121 t.e.m. 128, 137 – 143, enzovoort. Hierbij acht het ontwerp team dit een geschikte hoogte en een geschikte dichtheid qua bebouwing.

53. Volgens tekening blijkt dat de bebouwing doorloopt naar het Jaagpad, over de sloot die daar nu ligt. Deze sloot is van belang voor grondwaterafvoer van nevenstaande huizen. Op welke wijze wordt er voor deze derving aan waterberging gecompenseerd naar de huidige bebouwing, inclusief de achterste huizen, toe?

Zie antwoord vraag 4. Aanvullend daarop: dat klopt. Daar ligt een sloot, echter wordt het tracé van deze afwatering verlegt via een watergang een duiker. In de tweede bijeenkomst was de waterdeskundige aanwezig voor aanvullende toelichting.

54. In Pasgeld-Oost ligt een geïsoleerde waterpartij met zeer helder water. Wordt deze waterpartij behouden voor de ontwikkeling van zeldzame flora en kan zij blijven dienen als voorplantingslocatie voor amfibieën. Zo ja, hoe kunt u daarvoor zorgdragen? Zo nee, wat is het alternatief en kunt u dat ecologisch toetsen?

Zie antwoord vr 2.

55. In de planbeschrijving wordt aangegeven dat er bij deze planopzet 'rekening is gehouden met de inbreng van bewoners en er meer afstand tussen nieuwbouw en huidige bebouwing is gecreëerd, en meer groen ertussen'. Waarom wordt dit niet herkend door de Jaagpad- bewoners achter in

het plangebied (bezien vanaf de Lange Kleiweg) op nr's 22 en 20? Daar moet volgens het plan het groen (en daarmee ook waterberging) juist wijken voor straten en hoge huizenblokken die erg dicht naast de veel lagere woningen komen te staan.

- a. Waarom staan daar geen watergangen of groen ingepland, maar louter nieuwe doorlopende wegen en stenen?
- b. Worden deze woningen dan niet beschouwd als huidige bebouwing/huidige bewoners? Waarom niet?

Zie hiervoor het ontwerp.

56. Is er onderzocht wat het doet met de waterhuishouding bij die woningen wanneer de omgeving daar juist verder versteent zonder dat daar groen of waterwegen ingepland staan? Er is nu al regelmatig sprake van wateroverlast.

Zie antwoord vr. 4.

57. Is er onderzocht wat het doet met de leefbaarheid in bestaande woningen wanneer er nieuwe, rechtdoorgaande auto/brom/scooterpaden worden gerealiseerd vlak langs huidige woningen? Bestaande woningen zijn hier qua (geluids)isolatie niet op toegerust. Wat kwam er uit dat onderzoek naar voren?

Kunt u de vraag nader verklaren?

58. Hoe gaan jullie ervoor zorgen dat de nieuwe ingeplande weg/brommer/scooterpad niet de derde racebaan wordt die het gebied omsluit? Op het Jaagpad worden regelmatig snelheidsrecords gebroken met opgevoerde brommers en scooters of zelfs auto's, hetzelfde op de Lange Kleiweg, met een toename sinds de opening van de spoortunnel. De kaarsrechte lijnen nodigen hier dan ook erg toe uit. Dat levert niet alleen gevaarlijke situaties op, maar ook een enorme hoeveelheid herrie (ook 's nachts) voor omwonenden.

Het binnengebied van Pasgeld-Oost wordt ontsloten via een weg die bewust is gekend om de verharding te minimaliseren en het te snel rijden te ontmoedigen. Er is geen doorlopend verkeer vanuit Pasgeld richting het Jaagpad, buiten voor voetgangers en fietsers.

59. Is in overweging genomen nieuwe, doorgaande routes uitsluitend langs de nieuw te bouwen huizen te laten lopen: deze huizen kunnen hier qua geluidsisolatie op worden toegerust. Waarom is er vooralsnog voor gekozen juist ook huidige bewoners daarmee te belasten?

We conformeren ons hiervoor aan de geldende wet- en regelgeving.

60. Hoe hebben jullie je een beeld gevormd van de huidige leefbaarheid en overlastfactoren in het gebied? Of staat dit onderzoek nog te gebeuren?

Zie hiertoe de leefbarometer.nl.

61. Is er onderzoek gedaan naar de huidige geluids- en uitstootbelasting ten gevolge van alreeds geïntensiverde verkeersstromen op de Lange Kleiweg, verbreding van het spoor en verhoging

treinfrequentie, intensivering van aantal boten op de Vliet die ook steeds sneller varen, de invloeden van verkeer op de A13 en A4, de op handen zijnde verbreding van de A4 en intensiteit van verkeer op het Jaagpad zelf?

Nee, dit is niet van toepassing.

62. Waarom is er niet voor gekozen meanderende, bochtige lijnen aan te houden voor verkeer? Passend bij het landschap, en daarmee automatisch snelheids-reducerend (zie als voorbeeld het fietspad tussen Pasgeldlaantje en Lange Kleiweg waar snelheid automatisch naar beneden gaat omdat het bochtig is aangelegd). Gebruik van begroeiing en bochten nodigen veel minder uit tot racen.

Zie antwoord vr. 58.

63. Hoe komt het dat er in het plangebied zelf niet echt groen wordt gecompenseerd maar dit deels (de parkloper) wordt ingetekend op grond die geen onderdeel uitmaakt van het plangebied? Dat is kwetsbaar en er is geen enkele garantie dat daar daadwerkelijk groen gecreëerd kan of zal worden. Is deze voorstelling van zaken niet speculatief en misleidend?

Zie antwoord vr. 18.

64. Moet de groenopgave niet binnen het plangebied zelf worden gerealiseerd? Door het groen erbuiten te plannen, zoals ook bij Rijswijk Buiten is gedaan en vooralsnog ook bij het nieuw te ontwikkelen Havenkwartier, maakt dat het oncontroleerbaar is. Dit faciliteert dubbel tellen van dezelfde groenstroken voor verschillende plangebieden, en maakt het geheel diffuus. Kunt u dit voor ons veel helderder maken en aantonen dat er niet dubbel wordt geteld.

Nee, er is geen sprake van een groenopgave die binnen het plangebied zelf moet worden gerealiseerd.

65. Hoe gaan jullie het verlies aan het huidige hittestress-beperkende en luchtzuiverende groen compenseren?

Zie antwoord vr. 2 en vr. 18.

66. Hoe gaan jullie met deze plannen bijdragen aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in Rijswijk, terwijl er na de bouw stenen, auto's en mensen zijn op een plek die nu bestaat uit verkoelend en luchtzuiverend groen en water- en een CO₂-vasthoudend bodem? Ik kan de aanbevelingen van Tauw niet in de plannen terugvinden.

Kunt u aangeven welke aanbevelingen u bedoelt van TAUW in het kader van luchtkwaliteit?

67. Is onderzocht wat de bouwplannen doen met alle omgevingsgeluiden afkomstig van de A4, A13, Vliet, Jaagpad, Lange Kleiweg en het spoor? Op dit moment is een toename van geluid door weerkaatsing tegen de hoogbouw in Rijswijk Buiten al goed te merken. M.n. snelweggeluid is geïntensiveerd in vergelijking met een paar jaar geleden. Daar zijn intussen ook de treinen en bouwgeluiden bijgekomen. Alles echoot en galmt door. Het is de vrees van bewoners dat dit verder zal toenemen naarmate er meer versteend wordt. Wat

gaat het effect daarnaast zijn op de in het gebied aanwezige fauna? Is hier onderzoek naar gedaan? Wat zijn daarvan de resultaten?

Dit zal bij het ontwerpbestemmingsplan onderdeel zijn van de plantoetsing.

68. Is er een beeld van welke impact bouwen in de slappe grond gaat hebben op de huizen die er nu staan? Alleen al het rijden van een graafmachine voor archeologisch onderzoek zorgt ervoor dat huizen staan te schudden; hoe gaan jullie ervoor zorgen dat huidige woningen bewoonbaar blijven voor, tijdens en na het bouwproces.

Zie antwoord vr. 50.

69. Zijn drie participatie-bijeenkomsten voldoende om het proces van participatie “af te vinken”, of zijn er ook inhoudelijke eisen waaraan proces en resultaat moet voldoen? Zo ja, welke eisen zijn dat? Hoe wordt u daar expliciet op getoetst?

De drie participatie bijeenkomsten zijn reeds aanvullend op het participatietraject “Schetsboek Pasgeld” en vinden plaats op initiatief van Synchroon voorafgaand aan het starten van de formele inspraak.

70. Is dit de laatste participatie vóór daadwerkelijke bouw? Worden Rijswijkse bewoners ook betrokken bij de uitvoering zelf? Hoe?

Ja, er zijn echter in de komende procedure voldoende mogelijkheden om uw zienswijze in te dienen.

71. Hoe wordt schade aan bestaande, soms behoorlijk oude huizen, voorkomen dan wel gecompenseerd voor huidige bewoners?

Zie antwoord vr. 50

72. Waarom is ervoor gekozen naar de Lange Kleiweg een open karakter te creëren, terwijl het zicht van en naar de Vliet juist wordt dichtbebouwd? Is dit niet juist omgekeerd van wat beoogd werd (zicht op TNO, Vlietzone groen etc.?) Kunnen jullie dit uitleggen?

Er is besloten een bosloper toe te passen parallel aan de Lange Kleiweg omdat hier al bestaande groenstructuren liggen. Deze groenstructuren overlappen in eerste instantie met het ontwikkelgebied van Pasgeld-Oost op basis van de eerder gesloten overeenkomst tussen ontwikkelaar en gemeente Rijswijk in 1999. Inmiddels is er een nieuwe overeenkomst opgesteld waarmee het plangebied is verkleind en de bestaande groenstructuur (bosloper) langs de Lange Kleiweg wordt ingepast. Met de nieuwe overeenkomst verplicht de gemeente zich om maximaal 110 woningen planologisch mogelijk te maken. Dit onder beëindiging/ontbinding van de overeenkomst met ontwikkelaar uit 1999 (welke uitgang van de bouw van ca. 200 woningen, dit aantal is met de nieuwe overeenkomst dus gehalveerd).

73. Wat is uw normerings- en toetsingskader voor groen en klimaat adaptief bouwen? Zou u dat ons kunnen overleggen? Zou u ook kunnen aangeven in hoeverre dit specifiek voor de ontwikkeling van Pasgeld-Oost geldt?

Zie antwoord vr. 20.

74. Waarom is er voor verdichting en verstening naar achteren toe gekozen? Daarmee moet veel verkeer tot achter in de wijk doorrijden, met daarmee extra druk op de omgeving door geluid, uitstoot, licht. Wat doet dit met de bestaande flora en fauna en de bijzondere soorten op het gebied rond TNO? Dit is juist extra belastend.

Het is een bewuste keuze is geweest om al het verkeer aan te sluiten vanuit de Lange Kleiweg. Hierdoor ontstaat er geen extra drukte aan het Jaagpad. Dat heeft daardoor als effect dat de bewoners aan het Jaagpad via de toekomstige ontsluiting van Pasgeld-Oost naar hun woning moeten zien te komen.

75. Waar wordt strak geparkeerd? Hoe voorkomt u dat er auto's langs de parkloper of bosloper komen te staan: visueel niet passend in dit gebied en een blokkade vormend voor dieren?

Zie antwoord vr. 12.

76. Ik zit met erg veel vragen. Maar de belangrijkste is, staan wij hier niet veel te vroeg?

- a. Ik heb begrepen dat er nog veel studies en plannen niet voltooid zijn. Dit betreft onder andere water en ecologie. Staat bijvoorbeeld de aanleg van de ecologische verbindingszone met het Wilhelminapark nu vast en komt die er vóórdat er wordt gebouwd? Zijn de toegezegde eco-passages bij het sportpark al gerealiseerd? Houden wij hier in het laagste punt van Rijswijk, gegarandeerd droge voeten?

Zie antwoord vr. 2, 3 en vr. 4.

- b. Er is blijkbaar ook geen gedegen mobiliteitsstudie. Een integraal mobiliteitsplan voor Rijswijk ontbreekt. Straks kan de bouw hier niet eens doorgaan omdat het water niet beheerst kan worden, de eigen biodiversiteit niet veilig is, of Rijswijk helemaal dichtslibt. Waarom wacht u niet met de participatie totdat dit allemaal duidelijk is? Nu loopt u erop vooruit met de aannahme dat het allemaal wel goed komt.

U geeft aan dat er Rijswijk breed een visie op de mobiliteit ontbreekt. Ter verduidelijking daarop:

- Het Mobiliteitsprogramma 2040 is in december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Het Mobiliteitsprogramma is een samenhangend pakket van maatregelen waarmee de gemeente samen met Rijswijkers en partners in de stad en de regio de bereikbaarheid van de stad wil veiligstellen en de leefbaarheid en veiligheid van Rijswijk verbeteren. Hoe dit beleid verder wordt vormgegeven leest u [hier](#).

- Zie antwoord vr. 46.

- c. Een tweede vraag die ik heb: Wat is de waarde van de plannen voor Pasgeld Oost zoals die er nu liggen en waar deze participatie over gaat. Kunt u garanties geven, zwart op wit, dat hier uiteindelijk niet méér gebouwd gaat worden? Dat het hier niet, net zo versteend wordt als Parkrijk, dat volgens het oorspronkelijke plan véél groener zou

worden en de gebouwen minder hoog? Nu is het de meest versteende wijk van Rijswijk.

Uw laatste vraag gaat over de status van de plannen voor Pasgeld-Oost en het kunnen geven van garanties dat hier (lees: Pasgeld-Oost) uiteindelijk niet meer gebouwd gaat worden.

Na het participatietraject dat eerder plaatsvond, zijn de 200 woningen die hier oorspronkelijk in Pasgeld-Oost waren gepland teruggebracht naar maximaal 110 woningen. Op 12 oktober 2021 is door de gemeenteraad besloten om het maximumaantal woningen te beperken tot 110 woningen, het plangebied wat te verkleinen.

Vervolgens heeft het college van B&W dit aantal van maximaal 110 woningen vastgelegd in een herziene anterieure overeenkomst met ontwikkelaar Synchroon. Op deze manier is er invulling gegeven aan het opstellen van een (herziene) overeenkomst tussen de gemeente Rijswijk en Synchroon onder beëindiging van de overeenkomst uit 1999. Het college van B&W heeft op 5 juli 2022 de (herziene) anterieure overeenkomst inzake de ontwikkeling van 100-110 woningen in Pasgeld-Oost vastgesteld, waarvan op 15 september jl. de ondertekening plaatsvond. Daarmee staat het aantal van maximaal 110 woningen in Pasgeld-Oost vast.

Het participatietraject dat nu loopt op initiatief van ontwikkelaar Synchroon is de vervolgstap op het bovengenoemde en gaat over het verder mee kunnen denken over het voorlopig ontwerp woonplan voor Pasgeld-Oost.

77. Op dit moment is het voor fietsers 's ochtends al erg lastig om de Lange Kleiweg over te steken tijdens de spits; er komen auto's van verschillende kanten; vanuit de Plaspoelpolder, vanuit Delft, vanuit de spoortunnel/Laan van het Haantje; hoe moeten fietsers hier nog veilig kunnen oversteken wanneer de verdichting en verkeerintensiteit verder toenemen? Hoe heeft u rekening gehouden met toenemende verkeersdrukke vanuit Pasgeld West en vanuit de grote toename van inwoners in Kessler Park?

Zie antwoord vr. 46

78. Wanneer is deze participatie geslaagd? Wat zijn de eisen daarvoor vanuit de Gemeente Rijswijk? Wat gebeurt er als er nog veel open vragen zijn ná de derde bijeenkomst? Kan het zijn dat de participatie dan nog een verlenging krijgt?

Zie hiertoe het plan van aanpak voor de participatie en nota van uitgangspunten in de [digitale bibliotheek](#) op [Samen.Rijswijk.nl](#).

79. Kunt u vertellen wat precies de vervolgstappen in het proces naar bebouwing van Pasgeld Oost zijn? Komt er eerst een Voorontwerp Bestemmingsplan zoals in Pasgeld West? Zo nee, waarom loopt het traject Pasgeld Oost anders dan het traject Pasgeld West?

Het voornemen is om een voorontwerp bestemmingsplan in procedure te brengen en nadien de het ontwerp bestemmingsplan in procedure te brengen. Het is dus volgens een gelijkwaardig proces

als Pasgeld-West.

80. Kunt u een aantal punten laten zien waarop u Landschapspark Pasgeld in uw ontwerp heeft meegenomen?

Op basis van de verzamelde input uit het participatietraject "Schetsboek Pasgeld", waar het Landschapspark Pasgeld onderdeel van uitmaakte, is het geplande woningaantal in Pasgeld-Oost gehalveerd. Zie daarnaast antwoord vr. 38 t/m 41.

81. Kunt u ingaan op de straatverlichting? Hoe zorgt u ervoor dat die geen impact heeft op de natuur? Neemt u speciale maatregelen?

Zie antwoord vraag 42. Daarnaast conformeren we ons hiervoor aan de geldende wet- en regelgeving.

82. Ik ben er erg van geschrokken, dat de ontwerper Pasgeld alleen 'lang geleden en slechts kort' heeft bezocht. Graag nodigen we u uit voor een presentatie over Landschapspark Pasgeld. Zou u hierop in willen gaan? PS: we zijn bij dat u bereid bent gevonden om een tweede bezoek aan Pasgeld te brengen.

Meerdere ontwerpers zijn meermaals, frequent en recent in het gebied geweest. Synchroon als ontwikkelende partij kent het gebied goed en bezoekt het gebied elke twee á drie weken. Samen met de kennis van de gemeente, de verschillende landschapsarchitecten en de ontwikkelaar is er een goed beeld van wat er speelt binnen het gebied. Denk hierbij aan de eerdere sessies die er geweest zijn tussen Synchroon en de Pasgeld Natuurlijk groep en het rapport van TAUW. Het Landschapspark Pasgeld is al meermaals aan Synchroon voorgelegd en wij kennen de inhoud hiervan.

83. Komt er een robuuste heggenstructuur langs de op te leveren woningen?

Hoe exacte erfafscheiding ontworpen worden, is nog niet beslist. Het ontwerpteam kijkt hier naar verschillende mogelijkheden waarbij een hagen een optie zijn.

84. Kunt u nader ingaan over hoe u hetgeen wordt versteend gaat compenseren in groen? Welke normen hanteert u hierbij? Hoe kan een en ander objectief worden getoetst? Kunt u ons daar meer over vertellen, zodat ook wij begrijpen hoe er gecompenseerd wordt? Nu lijkt het soms dat er appels met peren worden vergeleken, bijvoorbeeld een "natuurvriendelijke oever", met het verloren gaan van inheemse diersoorten.

Zie antwoord vr. 64. Er wordt niet gewerkt met bepaalde normen voor het wegnemen van groen. Er is een bewuste keuze geweest om veel groen open te laten om een doorwaadbaar en aangenaam gebied te maken. Wat wel compenserend werkt voor de verharding is de watercompensatie. De verharding die toegevoegd wordt door woningbouw, aanleg van straten, parkeerplaatsen, etc. moet gecompenseerd worden in oppervlakte water en in infiltrerende

maatregelen. Deze worden opgelegd en getoetst door het Hoogheemraadschap Delfland. Alles hieromtrent kunt u terugvinden op de website van het Hoogheemraadschap.

85. In de praktijk blijkt dat veel bewoners hun tuinen gaan verstenen. In Parkrijk heeft dat ertoe geleid dat hier nadrukkelijk is geprobeerd om mensen “tegels te laten wippen”. Hoe kunt u voorkomen dat in PO de tuinen worden versteend?
- Is het mogelijk om de particuliere voor- en achtertuinen heel klein te houden en daarbij het gemeenschappelijke groen te vergroten?
 - Wat is de minimale tuin-oppervlakte per huis. Kunt u die minimaal houden en daarmee de niet bebouwde oppervlakte (en dus ruimte voor groen) vergroten?

Het ontwerpteam tracht zoveel mogelijk mee te ontwerpen zoals erfafscheidingen en terrassen waardoor de verleiding om je eigen tuin te gaan verharden wordt verkleind maar niet weggenomen. De opzet is zo gemaakt dat er een natuurlijk overgang wordt gecreëerd van private tuin naar openbaar gebied. Tuinen zullen verschillende dieptes hebben afhankelijk van de plaats: van 7 meter diep tot zo'n 11 meter diep. Dit bij een woningbreedte van 5,4 of 6 meter breed. Private tuinen dienen steeds een bepaalde minimale oppervlakte te hebben omdat kopers hier een grote waarde aan hechten om een eigen, private ruimte te hebben. Er wordt zoveel mogelijk mee ontworpen en gestimuleerd dat tuinen een open en aangenaam karakter hebben, echter zal de keuze steeds bij de kopers zelf liggen.

86. Hoe draagt de ontwikkeling van Pasgeld-Oost bij aan deze mobiliteitsdruk in Rijswijk? Als de Wijk uit/in, via de Lange Kleiweg al wel zal gaan, hoe zit dat dan met de aansluiting op de Beatrixlaan en verderop op A4 of A13?

Zie antwoord vraag 46 en 76b.

87. Kunt u veel nauwkeuriger de hoeveelheid water, de hoeveelheid groen, de hoeveelheid versterking door huizenbouw en de hoeveelheid versterking door wegen, kwantificeren?

Zeker. Alle vierkante meters aan verharding zijn duidelijk aangetoond in de tweede en derde sessie.

88. Kunt u aangeven hoe Pasgeld Oost tijdens én na de bouw voldoet aan de aanbevelingen van Tauw?

Zie antwoord vraag 38 t/m 42.

89. Kunt u de te verwachten Stikstof en PFAS-depositie tijdens en na de bouw toelichten? Kunt u aantonen dat er voldoende ruimte is voor depositie? Heeft u ook de te verwachten Stikstofdepositie op Pasgeld-Oost van alle omliggende bouw- en infrastructurele projecten meegenomen? Zo nee, is dat niet nodig? Kunt u ons toezeggen (+ toelichten) dat hier geen dubbeltellingen zijn? Hoe zit het met de tienduizenden omwonenden en toekomstig potentiële

gebruikers van Pasgeld (mens én huisdier)? Worden die meegenomen in de stikstofberekeningen? Of is dat niet nodig? Waar worden ze wel meegenomen?

We committeren ons hiertoe aan de geldende wet- en regelgeving.

90. Kan de stikstofuitstoot ten gevolge van de bebouwing in Pasgeld-West en in de nabije omgeving van Pasgeld-Oost (b.v. Havengebied, Kesslerpark, Parkrijk, Bogaard etcetera) gevolgen hebben voor de beoogde natuurontwikkeling en biodiversiteit in Pasgeld-Oost. Zo nee, kunt u dat aantonen? Zo ja, wat betekent dat dan concreet voor de mogelijkheden om tot een moeras- en natuurkerngebied te komen?

Nee, we committeren ons hiertoe aan de geldende wet- en regelgeving.

91. Wat zijn de resultaten van de herziene Water Systeem Analyse? Wat betekent dat voor de bouw in Pasgeld-Oost. Moeten er naar aanleiding van de herziene Analyse nog extra maatregelen worden getroffen?

Het waterhuishoudkundig plan wordt opgesteld door Arcadis (dezelfde partij als voor Pasgeld-West). Hieraan wordt gewerkt en het streven is om in maart met het onderzoek klaar te zijn. Er wordt op dit moment reeds gedacht aan de compenserende maatregelen: oppervlaktewater toevoegen en infiltratiemogelijkheden plaatsen (zoals bv. Kratten).

92. Kunt u toezeggen dat binnen de Parkloper/TNO, de Bosloper, het slagenlandschap en het Elsenburgerbos, geen extra watervoorzieningen getroffen hoeven te worden tbv. de waterhuishouding in Pasgeld? En in Pasgeld-Oost in het bijzonder?

Pasgeld-Oost draagt de verantwoordelijkheid om alle nodige watervoorzieningen op haar eigen terrein te realiseren. Dat is een basis voorwaarde voor dit gebied.

93. Kunt u duidelijk aangeven wat er gebeurt in Pasgeld-Oost bij extreme regenval? En wat bij extreme droogte?

Zie antwoord vr. 4.

94. Is er een kans dat de gemiddelde temperatuur in Pasgeld-Oost gaat toenemen door de bebouwing?

Nee. Door het toevoegen van grote waterlichamen zal het gebied naar alle waarschijnlijkheid zelfs koeler aanvoelen dan op vandaag.

95. Welke eisen stelt uw ontwerp als het gaat om de realisatie van de hoge potentiële waarden, aan de uitwerking van de hoofdplanstructuur? Kunt u garanderen dat die hoofdplanstructuur ook daadwerkelijk uitgewerkt is, op het moment dat u gaat bouwen?

Zie antwoord vr. 2 en 3.

96. Één van de sloten in Pasgeld-Oost is uniek omdat die alleen gevuld is met regenwater en daardoor een eigen ecologische flora en fauna heeft. Kunt u toezeggen dat deze niet wordt uitgegraven/aangetast? Hoe blijft deze unieke sloot behouden?

Zie antwoord vr. 42.

97. Kunt u meer uitleg geven over het watersysteem in Pasgeld-Oost? Hierbij loopt water op zowel boezem- als polderniveau door elkaar. Wat heeft dat voor consequenties voor waterafvoer en riolering?

Zie antwoord vr. 4.

98. Komt er een gescheiden waterafhandeling in Pasgeld-Oost voor respectievelijk hemelwater en afvalwater?

Zie antwoord vr. 4.

99. Hoe werkt zout strooien in de winter, bij gladheid, in op het unieke watermoeras-ecosysteem?

Zout wordt gestrooid op de wegen. Kunt u uw vraag nader toelichten?

100. Wat gebeurt er met het grondwaterniveau van Pasgeld-Oost ten opzichte van de huidige stand van het grondwater? Kunt u de verbeteringen van vismigratie als onderdeel van

Zie antwoord vr. 4 en 39 t/m 42.

101. Hoe draagt uw plan voor Pasgeld-Oost, bij aan de Europese richtlijnen om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren en vismigratie mogelijk te maken? Hoe verbetert u de mogelijkheden tot paaien? Kunt u laten zien hoe het regionaal ecologisch waternetwerk wordt verbeterd, met name binnen Pasgeld tussen de verschillende biotopen en tussen Pasgeld en de aangrenzende gebieden?

Zie antwoord vr. 4 en 39 t/m 42.

102. Komen er ook deelauto's in Pasgeld-Oost? Zo ja, kunt u aangeven wat de ervaringen daarmee zijn in Parkrijk en hoe u die ervaring meeneemt in Pasgeld-Oost?

Vanuit de gemeente is er een parkeernorm van 0,05 per woning voor deelmobiliteit. Bij een realisatie van 102 woningen komt dit neer op ca. 5 parkeerplaatsen voor deelmobiliteit. Per doelgroep en type bewoner is de ervaring anders.

103. Kunt u aangeven wat er meegenomen wordt in de stikstofberekeningen ter compensatie van de stikstofuitstoot tijdens en ná de bouw? Worden eventueel in te zetten deelauto's meegenomen

ter compensatie?

We committeren ons hiertoe aan de geldende wet- en regelgeving.

104. Eén of meer ecotunnels onder het spoor en Lange Kleiweg zouden een passage voor dieren moeten vormen:

- a. Hoe gaat u voorkomen dat dit een passage wordt voor hangjongeren en ongedierte?
- b. Zo'n ecotunnel vereist een aanzienlijke installatie om te voorkomen dat het een ecosloot wordt. Wat zijn de hiertoe voorziene maatregelen?

Zie antwoord vr. 2. Aanvullend daarop: een ecopassage is van een dusdanig formaat dat deze enkel geschikt is voor dieren, niet voor mensen.

105. Hoe gaat u ervoor zorgen dat de Parkloper (zie slide 13 van de presentatie), die de Beatrixlaan, het spoor, de Lange Kleiweg en mogelijk zelfs de Vliet en de A13 oversteekt, een echte ecologische verbindingzone gaat worden zonder hinder voor dieren (en planten).

Zie antwoord vr. 2 en 104.

106. De parkloper dient een belangrijk ecologisch doel. Hoe wordt dan het deel dat tussen het TNO-terrein en de bebouwing van Pasgeld-Oost ligt, beschermd tegen lichtvervuiling, aannemend dat de parallel lopende straat en huizenrij normaal openbaar worden verlicht?

Zie antwoord vr. 2.

107. De huidige infrastructuur van met name de elektriciteitsvoorziening en communicatiekabels (kabel en telefonie) ten aanzien van Pasgeld, vanaf Haantje tot Plaspoelpolder, is oud en kwetsbaar. Wordt deze voor de bestaande bebouwing geheel vernieuwd en gecombineerd met de nieuwbouw?

Nee, dit staat los van de ontwikkeling van Pasgeld-Oost.

108. Indien de oude koperkabels worden vervangen door glasvezelkabels, blijft dan de 'vaste telefonie' van bestaande bebouwing in Pasgeld aangesloten op de Delftse centrale, c.q. is er nummerbehoud? Hoe wordt vanuit de gemeente omgegaan met eventueel daaraan verbonden technische en financiële consequenties?

Zie antwoord vr. 107.

109. De momenteel aanwezige flora en fauna in Pasgeld – en daarbuiten – is al ernstig aangetast door alle bouwactiviteiten en toegenomen verkeersintensiteit; dat heet vooruitgang. Voorbereiding en bouw in Pasgeld-Oost zal daar het laatste restje gedurende enkele jaren volledig vernietigen, waardoor slechts het slagengebied (voor waterleven en vogels) en het Elsenburgerbos reesteren. Verwachten biologen en ecologen – dus geen politici en

projectontwikkelaars – dat in het bebouwde Pasgeld-Oost de biotoop kan herstellen, dus meer dan alleen eenden en kauwen?

Zie antwoord vr. 2.

110. Wanneer de voorbelasting van het te bebouwen gebied wordt aangebracht, waar komen dan de geluidsoverlast genererende pompinstallaties te staan? Wordt de grondwaterstand gedurende die tijd – en erna – actief bewaakt en gereguleerd?

Zie antwoord vr. 4. Daarnaast is de planuitwerking nog niet in een dusdanig stadium dat er in detail kan worden aangegeven hoe de werkzaamheden voor de voorbelasting en bouw worden uitgevoerd.

111. Wie is verantwoordelijk voor het onderhoud van water, groen en ecologische verbindingen, wanneer de bebouwing van Pasgeld-Oost straks is gerealiseerd? Ligt de verantwoordelijkheid in handen van één orgaan? Of ligt dat bij gemeente, bewoners, hoogheemraadschap en/of andere instanties? In dat laatste geval, hoe wordt de kwaliteit van groen, water en biodiversiteit gegarandeerd?

Water en openbaar groen zal onder het stadsbeheer van de gemeente vallen. Op initiatief van Synchron worden deze dus gerealiseerd binnen Pasgeld-Oost. Buiten het plan gebied, hiermee wordt bedoeld de park- en bosloper, zal de gemeente verantwoordelijk zijn voor de realisatie en nadien voor het onderhoud. Private tuinen worden onderhouden door bewoners.

112. Is Synchron de partij die alleen bouwt of is zij ook verantwoordelijk voor de volledige inrichting en oplevering van Pasgeld-Oost, dus ook voor de landschappelijke ontwikkeling? Hoe zit dat m.b.t. de inrichting van Parkloper en Bosloper? Wie is daarvoor verantwoordelijk?

Zie antwoord vr. 111.

113. Wie is nu de eigenaar van het deel waar geen huizen worden gebouwd? Wie is straks de eigenaar van dit deel, dus waar het groen en het water is/blijft?

'Het deel' is onduidelijk gedefinieerd. Indien u de twee groene ruimtes bedoeld binnen Pasgeld-Oost, is dat eigendom van Synchron. Indien u de park- en bosloper bedoeld, zijn dit gronden van zowel gemeente als van derde(n). Zie aanvullend antwoord vr. 111.

114. Hoe diep wordt het water in Pasgeld-Oost? Hoe zal het natuurlijk evenwicht in dit water tot stand komen? Kunt u meer vertellen over het te verwachten waterleven, planten en dieren. Hoe voorkomt u dat er blauwalg? Hoe stroomt het water door? Hoe is de verbinding met de Vliet?

De diepte van de te graven watergangen is nu nog onbekend. Dit wordt duidelijker met het vervolledigen van het waterhuishoudkundig plan en het civieltechnisch advies van de woonbuurt. Overigens committeren wij ons aan de geldige wet- en regelgeving.

115. Het groen in Pasgeld wordt nauwelijks onderhouden. Het Elsenburgerbos is er slecht aan toe en ook de rest, zoals het groen langs het Jaagpad, het slagenlandschap en het groen langs de Lange Kleiweg kent maar minimaal onderhoud. Hoe is het groen- en wandelpadenonderhoud straks in Pasgeld-Oost? Kunt u ook iets zeggen over het toekomstige onderhoud van heel Pasgeld?

Zie antwoord vr. 2.

116. In Pasgeld-Oost wordt waterberging gerealiseerd voor Pasgeld-West.

- a. Moet dat niet in Pasgeld-West zelf geregeld worden?
- b. Betekend dat dat hierdoor Pasgeld-West dichter bebouwd kan worden?
- c. Is het niet zinvoller om weidelandschap, bomen en water, ook in Pasgeld-West in evenwicht te houden?

Doordat de bosloper wordt ingepast en een gedeelte van de watercompensatie voor Pasgeld-West in Pasgeld-Oost wordt gerealiseerd, is het mogelijk geworden om aanzienlijk minder woningen te bouwen in Pasgeld-Oost.

117. We maken ons grote zorgen over mogelijke wateroverlast. Is het mogelijk om een begrijpelijke presentatie te krijgen, door b.v. hoogheemraadschap, hoe straks de waterhuishouding in Pasgeld-Oost wordt geregeld? Hoe werkt het totale watersysteem (robuuste hoofdwaterstructuur)? Wat gebeurt er bij zeer hevige tot extreme regenval, waarvan we kunnen verwachten dat die vaker gaat voorkomen? Hoe is dan de afvoer van het water geregeld? Hoe wordt Pasgeld-Oost klimaatbestendig v.w.b. water. Wat als het juist erg droog is? Hoe werkt het precies v.w.b. de opvang van water die nodig is omdat er in Pasgeld-West zoveel wordt gebouwd? Hoe staat het met de waterniveaus? Hoe staat het met het grondwater. Maakt het wel/niet uit dat Pasgeld-Oost lager ligt, ten opzichte van andere nieuwbouw in de omgeving?

Zie antwoord vr. 2. Daarnaast was de waterdeskundige op bijeenkomst 2 aanwezig voor aanvullende vragen en toelichting.

118. U bouwt natuur-inclusief:

- d. Wat bedoelt u daar dan precies mee, zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin? Zijn daar exacte normen voor?
- e. Wat betekent dat, concreet voor Pasgeld-Oost, in elke fase van ontwerp tot beheer?
- f. Wie zorgt ervoor / garandeert, dat ná oplevering, Pasgeld-Oost, natuur-inclusief blijft voor wat betreft alle voorzieningen die hiertoe zijn genomen?
- g. Door wie wordt dit objectief getoetst?
- h. Natuur-inclusief beheer stelt heel andere, bewustere en specialistischere eisen aan het beheer. Het groen in Pasgeld wordt tot nu toe minimaal onderhouden:
 - i. Wie gaat het beheer van het groen in Pasgeld-Oost op zich nemen?
 - ii. Kan deze partij garanderen dat dat op een natuurinclusieve manier zal gaan gebeuren, dus met behoud én versterking van de inheemse biodiversiteit?
 - iii. Is de kennis (en het geld) hiervoor gegarandeerd, zodat beheer over een

aantal jaar niet het ondergeschoven kindje blijkt te zijn, met alle gevolgen van dien.

- iv. Welke garanties kunt u geven (bijvoorbeeld zichtbaar opnemen in de begroting)?

Zie antwoord vr. 20.

119. Hoe komt de historie van Buitenplaats Pasgeld (b.v. ligging, oprit, vijver, boomgaarden, het totale aanzien), terug in uw ontwerp voor Pasgeld-Oost?

Door te ontwerpen met verschillende deeltuinen trachten wij op een moderne manier te verwijzen naar de 'hoven' die er ooit zijn geweest. Destijds was deze buitenplaats strikt toegankelijk voor de regentenklasse en niet voor de gewone mens. De plaats is sindsdien wel enorm veranderd door een versnippering van het gebied met de woningen die gebouwd zijn aan het Jaagpad en de Van Hardenbroeklaan. Met het openbaar groen trachten wij dus te verwijzen naar wat ooit de buitenplaats van Pasgeld was.

120. Idem voor de industriële/agrarische historie van Pasgeld?

Wat wordt er bedoeld met de industriële / agrarische historie? Bedoeld u als kassengebied? Tijdens de participatie vragen wij deelnemers hun mening te geven over de invulling van het openbaar groen, indien blijkt dat er vanuit de buurt de wens om meer naar de historie te verwijzen door bijvoorbeeld een boomgaard mee te nemen in de openbare ruimte of andere verwijzing naar de geschiedenis van de plaats, kan men het daar zeker over hebben.

121. In uw verslag staat dat in oktober 2021 is besloten om het maximaal aantal woningen te beperken tot 110 woningen en het plangebied wat te verkleinen. Kunt u dat laatste nog toelichten? Waar kan ik het besluit uit 2021 terugvinden, dat het plangebied wordt verkleind? Om welk deel gaat het?

Zie antwoord vr. 76 c. De agenda en stukken van de raadsvergadering van 12 oktober 2021 (vergadering van het raadsbesluit over de ontwikkelrichting van Pasgeld) vind u [hier](#) terug.

122. Naar aanleiding van uw verslag. Hierin staat "Er is een natuurwaardenrapport opgesteld, met veel aandacht voor de huidige groen- en waterstructuren. Dit heeft het nieuwe plan sterk beïnvloed". Welk natuurwaarderapport bedoelt u? Zou u dat met ons willen delen?

Zie antwoord vr 2. Daarnaast vindt u dit rapport ook terug bij agenda en stukken van de raadsvergadering van 12 oktober 2021 (vergadering van het raadsbesluit over de ontwikkelrichting van Pasgeld), zie [hier](#).

123. Naar aanleiding van uw verslag: Hierin staat: "Het is de bedoeling dat het een doorwaadbaar gebied wordt met ook langzame routes voor wandelen en fietsen door het gebied naar de Vliet toe." Wat bedoelt u met doorwaadbaar? Kunt u dat én de routes naar de Vliet, aub aangeven in uw ontwerp?

De grond is in eigendom van de Synchron en wordt op dit moment gebruikt als wandelroute doorheen de hoge grassen door omwonenden die er langs wandelen of de huisdieren uit willen laten. Dit is mogelijk gemaakt door dat Synchron het gebied open heeft gelaten, er had tevens een hek rondom het gebied kunnen staan sinds de aankoop in 1997. Met doorwaadbaar wordt bedoeld dat er in de toekomst dus ook fiets- en voetpaden in het gebied zullen zijn waardoor Pasgeld-Oost ook echt meer een schakel wordt in plaats van dat men rondom het gebied moet

gaan.

124. Kunt u ons de infrastructuur m.b.t. huidige en toekomstige hoogspanningsleidingen, hoofdrioolleidingen, hogedrukleidingen, gasleidingen, warmtetransportleidingen etcetera toezenden? Hoe en waar lopen die precies? Wat zijn de veiligheidsnormen eromheen v.w.b. bouwen, bomen, recreëren etcetera?

Informatie kan opgevraagd worden via een click melding, de veiligheidsregels zijn afhankelijk van wat voor soort nutsvoorziening en/of leidingen er in de grond lopen.

125. Naar aanleiding van uw verslag: Hierin staat: “Doordat we van plan zijn om zo’n stevige groenstructuur te maken, zijn er ook veel kansen voor aansluitingen op omliggende gebieden, zoals het Elsenburgerbos. Dat hangt natuurlijk ook samen met de Bosloper en de Parkloper.” Wat bedoelt u met “kansen voor aansluitingen”? Kunt u concreet zijn in de eisen die u stelt aan Bos- en Parkloper zodat de “kansen” ook de realiteit zullen worden? Is het ook mogelijk dat de kansen niet benut kunnen worden omdat Bos- en Parkloper niet goed aansluiten? Wie is verantwoordelijk voor de aansluiting?

Zie antwoord vr. 2.

126. Naar aanleiding van het verslag. Hierin staat: “De nieuwe woningen krijgen een relatie met het park, met behulp van mooie overgangen.” Kunt u concreet zijn in wat u hiermee bedoelt?

Zie antwoord vr. 39 t/m 41.

127. Naar aanleiding van uw verslag: u zegt niet te kunnen beloven dat kopers kiezen voor een betegelde tuin, maar dat Synchron graag mee ontwerpt met toekomstige bewoners. Waarschijnlijk bedoelt u dat u niet kunt beloven dat bewoners NIET kiezen voor een betegelde tuin:

- i. Kunt u praktijkvoorbeelden noemen hoe u “mee ontwerpt met toekomstige bewoners”?
- j. Hoe gaat u dat in Pasgeld-Oost, actief te doen?
- k. U kunt verplichtingen opnemen in het koopcontract. Bijvoorbeeld t.a.v de haag om de tuin, of m.b.t. de oppervlakte van de tuin die waterabsorberend dient te blijven. Bent u bereid dit verder uit te werken? Indien nee, waarom niet? Indien ja, bent u bereid om Natuurlijk Delfland en Pasgeld Natuurlijk hierbij te betrekken?

Zie antwoord vr. 85.

128. “Aan het hydrologisch plan wordt nog gewerkt en zal ongeveer in maart of april klaar zijn”. Is dit hetzelfde als de watersysteem-analyse? Betreft het hydrologische plan alleen Pasgeld-Oost? Kunt u het hydrologische plan met ons delen?

Een hydrologisch plan is niet hetzelfde als de watersysteem-analyse (WSA). Voor Pasgeld-Oost wordt nog gewerkt aan het hydrologisch plan en is het streven dat dit klaar is in maart 2023. Het gehele watersysteem is ontworpen door één partij, namelijk Arcadis. Het hydrologisch plan kan voor Pasgeld-Oost nu nog niet gedeeld worden gezien het nog een concept is. Tevens komt het hydrologisch plan zowel van Pasgeld-West als van Pasgeld-Oost ter inzage te liggen tijdens de bestemmingsplanprocedure. Dit is een verplicht onderzoek om te voldoen aan de waterparagraaf.

129. “Voor het park wordt gedacht aan een groene, ecologische zone, waar nog een keuze gemaakt kan worden over de invulling.” Wat bedoelt u concreet met een “groene, ecologische zone”? Kunt u dat nader specificeren? Bedoelt u de totstandkoming van een deelkerengebied water- en moerasnatuur? Kunt u aangeven welke keuzes er nog zijn, afhankelijk van de invulling? Is dit niet aan ecologen om daar i.e.i. duidelijkheid aan te geven? Het is essentieel dat hier de juiste keuzes worden gemaakt, de ene biodiversiteit is de andere niet. Dit is geen vrijblijvende zaak.

Dit is eigenlijk de kern van de participatie en waar het om gaat. Wij vragen deelnemers aan de participatie om hun voorkeur te uiten over de invulling van de twee deeltuinen. Deze invulling gaat dus niet over de park- en de bosloper, dat traject volgt vanuit de gemeente en staat los van deze participatie. Ecologen kijken mee met het stedenbouwkundig ontwerp en hun mening wordt dus al steeds verwerkt, met name de invulling van de twee deeltuinen wordt aan participanten gevraagd. Voorstellen hiervan staan reeds in de vorige participatie. Deze nemen wij voor de volgende sessies weer mee en wij staan open voor overige voorstellen.

130. Hoe borgt u het leefgebied van de ransuil in uw ontwerp?

Zie antwoord vraag 2.

131. Kunt u laten zien hoe u de kenmerkende lange zichtlijnen handhaaft/laat terugkomen, in uw ontwerp voor Pasgeld-Oost.

Zie antwoord vr. 52. Daarnaast was de landschapsarchitect die aanwezig op de tweede bijeenkomst voor nadere toelichting hierop.

132. Ik maak grote zorgen over de natuur in Pasgeld. Nu al zie je dat er te veel mensen en huisdieren (honden, paarden, katten) gebruik van maken en dat de biodiversiteit ten gevolge daarvan alleen maar afneemt. Straks komen er nog veel meer mensen in Pasgeld (Oost, West) en omgeving wonen.
- l. Hebben jullie daar rekening mee gehouden?
 - m. Hoe zorgen jullie ervoor dat de oorspronkelijke biodiversiteit echt toeneemt, ondanks het feit dat er duizenden gebruikers (mensen en dieren) bijkomen?
 - n. Blijft daarbij het beoogde ecosysteem goed functioneren?
 - o. Alleen aanleg van groen en water is niet voldoende. Hoe meten en prognosticeren jullie die negatieve impact op de natuur door mens en huisdier?

- p. Kunnen jullie aantonen dat het toenemende gebruik van Pasgeld straks de beoogde toename van de biodiversiteit niet in de weg staat?
- q. Welke modellen gebruiken jullie daarbij?
- r. Wat voor specifieke maatregelen nemen jullie?

Zie antwoord vr. 2. Daarnaast committeren we ons aan het uitvoeren van benodigd Flora & Fauna onderzoek en de geldende wet- en regelgeving.

133. Kun u aangeven hoe de door u voorgestelde ontwikkeling van Pasgeld-Oost bijdraagt aan de kwaliteit van de Vlietzone, aan de hand van elk van de vijf dragende principes van de visie zoals geformuleerd in het rapport Toekomstbeeld Vlietzone?
Kunt u daarbij aangeven waarom juist het bebouwen van Pasgeld daaraan beter zou bijdragen dan een integraal landschapspark (Landschapspark Pasgeld)?

Zie antwoord vr. 17.

134. Ik begrijp dat in uw ontwerp, de bosloper op twee plaatsen doorsneden wordt door een autoweg (2 extra knippen). Wat betekent dat voor de Bosloper als continue groenstructuur? Hoe ondervangt u de ecologische passeerbaarheid / deze knelpunten op deze plaatsen?

Zie antwoord vr. 2.

135. Hoe sluit het groen in Pasgeld-Oost aan, aan de Parkloper (ecologische verbinding)? In uw ontwerp zie ik een (auto-)weg.

Zie antwoord vr. 2.

136. Hoe krijgt de Parkloper een doorlopende ecologische structuur (zonder knelpunten)? Hoe bij de Lange Kleiweg (tussen West en Oost) en hoe bij het spoor (tussen Pasgeld en Wilhelminapark)?

Zie antwoord vr. 2.

137. In eerdere presentaties is sprake geweest van het doortrekken van de tuindersloot tot in Pasgeld-West, onder andere voor paai- en opgroeigebied voor vis kan dit erg belangrijk zijn. Is doortrekken nu niet meer aan de orde? Waarom niet? Hoe komt deze belangrijke functie t.b.v. het verbeteren van de vispopulatie terug in uw huidige ontwerp?

Zie antwoord vr. 39 t/m 42.

138. Hoe voldoet u in het ontwerp voor Pasgeld oost aan de Europese richtlijnen voor vismigratie?

Wij committeren ons aan de geldende wet- en regelgeving.

139. Kunt u aangeven hoe vismigratie vanuit het Slagenlandschap naar Pasgeld-Oost en visa versa in de toekomst zal plaatsvinden? Via welke waterverbindingen? Idem naar Pasgeld-West? Kunt u daarbij ook ingaan op mogelijke paaigebieden?

Zie antwoord vr. 2.